

Extra kansen voor nieuwkomers

Wat werkt in leesonderwijs aan laaggeletterde anderstalige jongeren?

Theorie

Aanbeveling 1: Leg de lat hoog voor woordenschat via expliciete, weldoordachte en rijke instructie. Vertrek vanuit ruime, relevante thema's en bied actieve werkvormen aan die zowel een brede als een diepe woordenschatkennis stimuleren.

1. Weet welke woorden je aanleert
2. **Breng woordenschat in brede, concrete, relevante thema's aan en niet in enge semantische categorieën**
3. Werk zowel aan een brede als aan een diepe woordenschatkennis
4. Laat leerlingen woordenschat actief inoefenen
5. Breng woordleerstrategieën aan

Lesidee

TRANSPORT VOOR BEGINNERS

STAP 1:

Hou een kringgesprek over naar school komen. Zorg voor voldoende visuele ondersteuning en doe op voorhand wat opzoekwerk naar de woonplaatsen van je leerlingen. Noteer de antwoorden van de leerlingen voor jezelf. Volgende vragen kunnen een leidraad zijn:

*Waar woon jij?
Woon je ver van de school of dichtbij?
Hoe kom je naar school?
Vind je dat leuk? Waarom (niet)?
Kom je alleen naar school, of samen? Met wie?
Welk nummer heeft jouw bus?
Is het druk op de bus? Kan je zitten of moet je staan?
Moet je lang stappen?
Om hoe laat vertrek je naar school?*

Vat op het einde alle antwoorden nog eens samen, met voldoende visuele ondersteuning.

*Nur woont in Sint-Niklaas. Ze woont dicht bij de school.
Ze komt te voet naar school. Ze moet niet ver stappen. Ze komt samen met haar kleine zus.
Nur vindt stappen leuk. Maar stappen met haar kleine zus vindt ze niet leuk, want haar zusje is traag.*

Daarna oefen je begrippen receptief in door vragen te stellen aan de leerlingen, waarbij ze telkens, alleen of per twee, met de foto van de klasgeno(o)t(en) in kwestie antwoorden: wie komt met de bus naar school, wie woont heel ver, wie fietst samen met haar broer?

Extra kansen voor nieuwkomers

Wat werkt in leesonderwijs aan laaggeletterde anderstalige jongeren?

Tot slot kan je nog enkele goed/fout-vragen stellen, waarbij de leerlingen werken met antwoordkaartjes.

STAP 2:

Herhaal de woordenschat van de eerste les aan de hand van actieve woordenschatoefeningen, zoals een sorteeropdracht, wie ben ik of aanvulzin.

Bied ook enkele nieuwe woorden aan. Een mogelijk uitgangspunt: de leerlingen vergelijken welke transportmiddelen ze meest gebruiken in België en in hun thuisland. Dit levert doorgaans een rijke taal op: leerlingen zijn gemotiveerd om hierover te vertellen en proberen met handen en voeten duidelijk te maken wat ze bedoelen. Niet alle woorden die de leerlingen aanbrengen behoren tot de meest nuttige woordenschat, maar dat hoeft ook niet. Als leerkracht selecteer je zelf de nuttigste woorden uit wat de leerlingen vertelden voor verdere woordenschatinstructie.

STAP 3:

Maak een *learner-generated text* met wat de leerlingen vertelden.

Bron

Trioen, M. & Casteleyn, J. (2018). *Extra kansen voor nieuwkomers. Wat werkt in leesonderwijs aan laaggeletterde anderstalige jongeren? Een praktijkgids voor lesgevers*. Antwerpen: Universiteit Antwerpen. (Voorbeeld, 1.1 p.10)